

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O CESTAMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, studeni 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O CESTAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Javne ceste - njihov pravni status, način korištenja, razvrstavanje, planiranje, građenje i održavanje, upravljanje javnim cestama, mjere za zaštitu javnih cesta i prometa na njima, koncesije, financiranje i nadzor javnih cesta uređeni su Zakonom o cestama (Narodne novine, br. 84/2011, 22/2013 i 54/2013) i podzakonskim propisima donesenim na temelju toga Zakona.

Postojećim Zakonom uređuje se financiranje javnih cesta iz državnog proračuna te naknada koje plaćaju korisnici javnih cesta.

Najveći izvor financiranja predstavlja naknada za financiranje održavanja i građenja javnih cesta koja je uključena u trošarinu.

Nadalje, za uporabu autocesta i pojedinačnih objekata na državnim cestama, odlukom Vlade Republike Hrvatske, može se uvesti naplata cestarine kao izvor financiranja.

Uz navedene naknade treći izvor financiranja predstavlja naknada za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, a uplaćuje se županijskim upravama za ceste.

U hrvatskom pravnom sustavu materija trošarina uređena je u važećem Zakonu o trošarinama (Narodne novine, br. 22/2013, 32/2013 i 81/2013) i podzakonskim propisima donesenim na temelju toga Zakona. Člankom 84. stavkom 3. toga Zakona propisana je visina trošarine na motorne benzine koji se koriste kao pogonska goriva i to: olovni i bezolovni benzin te plinsko ulje za pogon, s time da je visina trošarine uključila i naknadu za financiranje građenja i održavanja javnih cesta imajući u vidu činjenicu da je do tog „preuzimanja“ došlo još ranije važećim Zakonom o trošarinama (Narodne novine, br. 83/2009 i 111/2012), iz tada važećeg Zakona o javnim cestama (Narodne novine, br. 180/2004, 82/2006, 138/2006, 146/2008, 152/2008, 38/2009, 124/2009, 153/2009 i 73/2010).

Dakle, budući je naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta uključena u trošarinu prema Zakonu o trošarinama - prihod je državnog proračuna, a sukladno članku 91. Zakona o cestama uplaćuje se iz državnog proračuna po litri naplaćene trošarine na energente: motorni benzin i plinska ulja koja se koriste kao pogonska goriva, u iznosu od 0,60

kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o. i u iznosu od 0,60 kuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.

Nakon intenzivnih ulaganja u gradnju autocesta u proteklom razdoblju, potrebno je razmotriti daljnju potrebu propisanog udjela/iznosa po litri naplaćene trošarine na energente za financiranje građenja i održavanja autocesta s jedne strane, odnosno za potrebe građenja i održavanja državnih cesta s druge strane.

Državne ceste imaju funkciju povezivanja Republike Hrvatske u europski prometni sustav, ostvarivanja kontinuiteta E-cesta prometnog povezivanja regija Republike Hrvatske, prometnog povezivanja sjedišta županija međusobno, povezivanja sjedišta županija s većim regionalnim sjedištima susjednih država (gradovi veći od 100.000 stanovnika), omogućavanja tranzitnog prometa, koje čine cestovnu okosnicu velikih otoka i kojima se ostvaruje kontinuitet državnih cesta kroz gradove, a koje su razvrstane kao državne ceste sukladno Zakonu o cestama.

Trenutno važeći iznos u okviru financiranja i upravljanja nad državnim cestama temelji se na alokaciji naknade iz goriva za financiranje građenja i održavanja javnih cesta (Hrvatskim cestama d.o.o. pripada naknada od 60 lipa po litri goriva).

Predloženim Zakonom predviđa se dodatno urediti sustav trošarinskog oporezivanja izmjenom naknada iz članka 91. stavka 2. Zakona o cestama na način da se uplaćuje po litri naplaćene trošarine na energente, i to:

- u iznosu od 0,20 kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o.,
- u iznosu od 0,80 kuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.

čime bi se omogućila distribucija sredstava koja bi odgovarala postojećim potrebama i dala dodatni poticaj u ostvarenju propisane funkcije državnih cesta. Također, oslobađanjem dijela iznosa od 0,20 kuna po litri naplaćene trošarine na energente osigurala bi se sredstva za financiranje gradnje i održavanja druge infrastrukture, a bez dodatnog opterećenja krajnjeg korisnika.

Također se dopunom članka 88. stavcima 4., 5. i 6. omogućava Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture da u postupku nadzora i kontrole ostvarivanja, korištenja i gubitka prava na oslobođenje od plaćanja godišnje naknade i/ili cestarine zatraži podatke o kojima službenu evidenciju u okviru svoje zakonom propisane djelatnosti vode tijela državne vlasti i druga nadležna tijela i ustanove te propisuje se obveza tijela državne vlasti, drugih nadležnih tijela i ustanova na davanje traženih podataka, rješenja i obavijesti, kao i obveza Ministarstva na postupanje s dostavljenim podacima u skladu s propisima koji uređuje zaštitu osobnih podataka

b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti ovim Zakonom

Zakonom o izmjeni i dopuni Zakona o cestama uređuju se sljedeća osnovna pitanja:

- omogućava se Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture da u postupku nadzora i kontrole ostvarivanja, korištenja i gubitka prava na oslobođenje od plaćanja godišnje naknade i/ili cestarine zatraži podatke o kojima službenu evidenciju u okviru svoje zakonom propisane djelatnosti vode tijela državne vlasti i druga nadležna tijela i

ustanove te se propisuje se obveza tijela državne vlasti, drugih nadležnih tijela i ustanova na davanje traženih podataka, rješenja i obavijesti, kao i obveza Ministarstva na postupanje s dostavljenim podacima u skladu s propisima koji uređuje zaštitu osobnih podataka (dopunom članka 88. stavcima 4., 5. i 6.).

- izmjena iznosa naknade za financiranje održavanja i građenja javnih cesta koja se iz državnog proračuna uplaćuje po litri naplaćene trošarine na energente (u članku 91. stavku 2. Zakona o cestama).

c) Posljedice koje će proisteći donošenjem ovoga Zakona

Donošenjem ovoga Zakona usklađuju se potrebe financiranja s potrebama održavanja i građenja javnih cesta te osigurava veći iznos za financiranje i upravljanje državnim cestama kao bitnog dijela cestovne infrastrukture.

Efekti povećanja iznosa za financiranje održavanja i građenja državnih cesta očituju se u smanjenoj potrebi budućih kreditnih zaduženja Hrvatskih cesta d.o.o. što će utjecati i na smanjenje budućeg javnog duga.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno izdvajanje posebnih sredstava na teret državnog proračuna Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Nakon razmotrene situacije cjelokupnog financijskog stanja društava upravitelja Hrvatskih cesta d.o.o. i Hrvatskih autocesta d.o.o., te postupka monetizacije autocesta i postupaka restrukturiranja navedenih društava, početak primjene drugačije distribucije trošarine na energente, kojeg smatramo neophodnim, očekujemo od 1. siječnja 2014. godine. Financijske projekcije kao posljedice odredaba ovoga Zakona uvrštene su u prijedlog državnog proračuna za 2014. godinu.

Prema navedenome ocjenjuje se postojanje osobito opravdanih razloga za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013) te se predlaže donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O CESTAMA

Članak 1.

U Zakonu o cestama (Narodne novine, br. 84/2011, 22/2013 i 54/2013), u članku 88. iza stavka 3. dodaju se novi stavci 4., 5. i 6. koji glase:

„(4) U provedbi nadzora i kontrole Ministarstvo provodi kontrolu svih činjenica koje utječu na ostvarivanje, korištenje i gubitak prava na oslobođenje od plaćanja godišnje naknade i/ili cestarine.

(5) Tijela državne vlasti i druga nadležna tijela i ustanove koje na temelju zakona, u okviru svojih djelatnosti raspolažu osobnim podacima, rješenjima i obavijestima dužni su na zahtjev Ministarstva dostaviti tražene osobne te druge podatke radi korištenja u obavljanju poslova iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Ministarstvo je obvezno podatke dostavljene prema stavku 5. ovoga ovoga članka čuvati i koristiti se njima u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka. Ministarstvo nije dužno o traženju podataka obavijestiti osobe na koje se ti podaci odnose ako bi to onemogućilo, otežalo ili omelo izvršenje i svrhu postupka.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 7.

Članak 2.

U članku 91. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Naknada iz stavka 1. ovoga članka uplaćuje se po litri naplaćene trošarine na energente, i to:

- u iznosu od 0,20 kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o.,
- u iznosu od 0,80 kuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.“.

Članak 3.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2014. godine.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

U ovom članku dodavanjem stavaka 4., 5. i 6. članku 88. omogućava se Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture da u postupku nadzora i kontrole ostvarivanja, korištenja i gubitka prava na oslobođenje od plaćanja godišnje naknade i/ili cestarine zatraži podatke o kojima službenu evidenciju u okviru svoje zakonom propisane djelatnosti vode tijela državne vlasti i druga nadležna tijela i ustanove.

Također, propisuje se obveza tijela državne vlasti, drugih nadležnih tijela i ustanova na davanje traženih podataka, rješenja i obavijesti, kao i obveza Ministarstva na postupanje s dostavljenim podacima u skladu s propisima koji uređuje zaštitu osobnih podataka.

Članak 2.

U ovom članku mijenja se stavak 2. članka 91. u dijelu iznosa naknade za financiranje održavanja i građenja javnih cesta koja se iz državnog proračuna uplaćuje po litri naplaćene trošarine na energente.

Članak 3.

Ovim se člankom određuje dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

**ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA
KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

Iznimke od plaćanja godišnje naknade i cestarine

Članak 88.

(1) Osobe s 80% ili više postotaka tjelesnog oštećenja, odnosno osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 60% ili više postotaka, ne plaćaju godišnju naknadu za uporabu javnih cesta iz članka 86. stavka 1. ovoga Zakona za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu, odnosno koji koriste na temelju ugovora o leasingu.

(2) Osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 80% ili više postotaka te HRVI sa 100% tjelesnog oštećenja te osobe kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100%, ne plaćaju cestarinu iz članka 86. stavka 2. ovoga Zakona za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu, odnosno koji koriste na temelju ugovora o leasingu.

(3) Osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka (u daljnjem tekstu: osobe s invaliditetom) ostvaruju pravo na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine na temelju rješenja koje u upravnom postupku donosi Ministarstvo na zahtjev osobe s invaliditetom.

(4) Ministar uz suglasnost ministra nadležnog za branitelje i ministra nadležnog za zdravstvo i socijalnu skrb donosi propis o ispravama kojima se dokazuje pravo na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine te postupku i načinu ostvarivanja tih prava.

Naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta

Članak 91.

(1) Naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona uplaćuje se iz državnog proračuna na energente:

1. Motorne benzine koji se koriste kao pogonska goriva:

1.1. Olovni benzin iz tarifnih oznaka KN 2710 11 31, 2710 11 51, 2710 11 59,

1.2. Bezolovni benzin iz tarifnih oznaka KN 2710 11 31, 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49.

2. Plinska ulja iz tarifnih oznaka KN 2710 19 41 do 2710 19 49 koja se koriste kao pogonska goriva.

(2) Naknada iz stavka 1. ovoga članka uplaćuje se po litri naplaćene trošarine na energente, i to:

- u iznosu od 0,60 kuna na račun Hrvatskih autocesta d.o.o.,
- u iznosu od 0,60 kuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.